

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2,50 „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Ezeréves ünnepünk.

Debreczen, július 11.

Méltóságosan, a magyar állam tekintélyéhez s nemzetünk igaz lelkesedéséhez mindenben méltó módon sorakoznak egymásután ezeréves állami fennállásunk ünnepeink láncszemei.

Az egész ország figyelme fővárosunk felé irányul, mely központja a mi ünnepeinknek s a hol egy szív dobbanásban egyesül a hazafias lelkesedés és általános öröm szétágazó ereinek lüktetése.

De nemcsak az egész ország, hanem az egész művelt világ figyelemmel kíséri a mi páratlanul álló ünnepeinket s nemcsak egész Európa, hanem a többi világ részek — különösen Amerika — sajtója is a legnagyobb rokonszenvvel ír rólunk s nemzeti ünneplésünkről.

Az 1848-iki szabadságharc s ezt követő elnyomatás idejében véghez vitt felszabadulási törekvések óta nem részesült hazánk és a magyar név a külföld oly általános rokonszenvében, mint jelenleg. A sajtónak köztünk megfordult s legtávolabbi világrészekből ide sereglett képviselői szemtanúi voltak lelkesedésünknek, békés alkotásainknak, haladásunknak s az elismerés sőt magasztalás hangján fejezik ki bámulatukat azok fölött, a miket nálunk láttak és tapasztaltak.

Hiszen voltak és vannak gyűlölködő ellenségeink, kik ugyancsak iparkodtak eddig »barbár«-nak híresztelni a magyart; s ez a hazuról, nemzetiségi testvéreink egy része által is táplált hazug vélemény utat tört magának s betolakodott a művelt külföld olyan előkelő helyeire is, a melyektől ily felületes s otromba felfogást épen nem vártunk volna.

Az ezredéves ünnepegyik legelső helyen említendő eredménye éppen abban áll, hogy a külföldi sajtó s ez által az egész művelt világ élő czáfolatot talál mindazon rágalmakkal szemben, a miket ellenségeink uton-utfélen reánk szórtak.

Épen ez az oka, a miért Lueger ur s hozzá méltó czinkos társai oly apostoli buzgalommal igyekeznek lebeszélni alávaló fürmedvényeik fanatikus hallgatóit hazánk és kiállításunk meglátogatásáról; mert ezeknek a gyűlölködő Antikrisztusoknak legfőbb fegyvere a hazugság és rágalom, a melylyel elszedítik buta hiveiknek különben sem igen érett koponyáit. Hát csak maradjanak! Az ő elmaradásuk a mi ünnepegyünk másik igen jelentékeny eredménye, mert a l k a l m u n k n y i l t m e g i s m e r n i

ellenségeinket; s igen nagy a mi lelkünk öröme, hogy azokat holmi Lueger-féle s hozzá hasonló jellemű fráterek sorában és nem a számot tevő, nyomatékkal bíró, becsületes és derék emberek közt kell keresnünk.

Megmozdult az egész ország s mint a hitbuzgó mohamedán Mekkája felé: úgy tekint, vágyakozik és zarándokol minden igaz magyar a mi nemzetünk szíve Budapest felé.

Nézzétek a magyar Alföld romlatlan népét, mint viszi háza népét világot látni, ezredévet ünnepegni? Nézzétek a hazafiasan gondolkozó nemzetiségeket is, mint zarándokolnak az ország határszéleiről s mint törekszenek részt venni a nagy anyaország ezeréves örömnepében? S nézzétek a nemzet reményét, lelkes ifjuságát, a mely tanév befejeztével újabb tanulmányhoz látott s ezrével tódul tanítói, tanárai vezetése mellett, hogy a magyar szellem bámulatos alkotásaiból merítsen újabb hitet, reményt, lelkesedést!

Izgága demagógok hiába hintik most a pártoskodás konkolyát; gyűlöletet, elégedetlenséget predikáló vándor apostolok hiába dobják a mi jó népünk közé az izgatás, a zugolódás üszkeit: a magyar nép ez évben ünnepele szívből, lélekből s nem ronthatja el magasztos nemzeti ünnepét a sötétség egymásra licizáló s különböző hangzatos nevek alatt hivalkodó Herostrateseinek tajtékozó szája sem

Es ez a mi nemzeti ünnepegyünk harmadik s talán legfőbb eredménye: az általános, közös öröme a szíve k ö s z e d o b b a n á s a e g y h a t a l m a s, — n e m z e t i é r z é s b e n, a m á r e l a v ó b a n v o l t n e m z e t i k ö z s z e l l e m n e k u j é l e t r e é b r e d é s e.

A mi most Budapesten végbe megy valóban méltán vivja ki minden jó magyar ember meglegedését.

S azok a kongresszusok, melyeken eszes, erős szóval, tárgyilagosan és hatalmas, magyar nemzeti szellemben vitáznak a különböző szakférfiak: mély tanúságot tesznek a magyar szellem erejéről s dus tanulságok magvait hintik az oda sereglettek és az egész ország lelkületébe.

Ez az igazi ünneplés; ez az, mely nemcsak külső fényvel s csillogással igyekszik elkápráztatni: de lényeg és tartalom nemes érzéssel gazdagítja nemzetünk méltó örömnepelését.

Bk.

Budapesten.

(Az ev. ref. felsőbb leányisk. növendékeinek felutazása Budapestre a millenniumi kiállításra.)

Mult hónap huszonkilencedikén összegyűlt az ev. ref. felsőbb iskola udvarán a vidáman csevegő kis sereg, örömrépeső szívvel gondolva arra, hogy megláthatják kedves hazánk gyönyörű fővárosát Budapestet. Megláthatják hazánk ezeréves fennállásának emlékére rendezett szécsitő gazdagsága kiállításunkat.

Kissé vontatva ment ez az elhatározás hogy vajjon megtörténjek-e hát ez a kirándulás, a minek az lett a következése, hogy a kiállítási igazgatóság — későn veve kérelmező levelüket — egyáltalán nem sietett a válasszal, habár sürgető levelek tavrakot egymást érték, — annyit küldöttünk a nyakukra.

Végre az elutazásra kitűzött napon, a mikor fájó szívvel bár, de mégis lemondunk a kiállítási igazgatóságtól nyerendő kedvezményes jegyek használatáról és saját erőnk-ből vasuti kedvezményes jegyekkel akartunk neki indulni delben; — hát ime reggel megérkezik az engedély, hogy igen is megkapjuk a kedvezményes jegyeket, de küldjük föl a pénzt előbb.

— Eső után köpönyeg, sóhajtoztam magamban, hiszen nem lehet addig várni, először nagy kiadást okoznánk az internátusnak, öt-hat kosztos, teljes számú cselédség és a magunk étkezéseivel, cselédfizetéssel csak 4-5 napon át is, mert június 30-tól kezdve már nincs háztartás a szünidőben, másodsor egy pár növendékemet a szülőik Püspök-Ladányban adnak át a mai vonaton érkező és végre, a mi fő, az utazásra elkészült leánykák csalóda a halasztás miatt nem, ezzel nem rontom el a kedvüket.

Az idő meg vágatott megdöbbenően. E keserves töprengésben Döczy igazgató ur jött segélyemre.

— Kapjon fel kocsi, tavrarozza a kiállítási igazgatóságnak a kívánt összeget és utazzanak az ő költségükön.

— Angyal sugalmazta ezt önnek, igazgató ur, — kiáltam és félóra mulva a tavrati vevényt lobogtatva diadalal rontottam a vasuti állomásfőnök urhoz, a ki úgy segített a dolgon, hogy váltatott jegyeket ugyan velem Budapestre, de elismervényt adott róla egyuttal, hogy azt a pénzt visszaszerezhessem a kiállítási igazgatóságtól felét, felét pedig a magyar államvasutak forgalmi igazgatóságtól.

Sietek hozzátetni, hogy a mid a két igazgatóságnál a legnagyobb előzékenységgel találkoztam és a mi rendes hivatalos lefolyás alkalmával hetekbe került volna, én párszori bérkocsizás, lépcsők járása folyton rögtön visszas kaptam a teljes összeget. Fogadják itt hálás köszönetünket jó akaratukért!

De igaz, hiszen még mindig az elindulá előtt vagyunk.

Málháinkat — jó csomó volt mert 20 nőnek kevés podgyász el sem képzelhető — előre küldtem a szobaleánnyal, ki velünk volt jövendő, hogy az uton bármi adna magát elő gyöngye leánygyermekéknél, rögtön kéznél legyen. Mi pedig szépen kísértünk a növendékekkel a pályaházhoz, hol növendékeink szülői vártak reánk.

Bizony nem egy édes anyának az arczán láttam az aggodalmat, vajjon megfogjuk-e

járni baj nélkül azt a nagy és most renki-
vül élénk forgalmu fővárost, a hol majd a
sikló szalad neki a falnak, majd a gőzhajó
hidról bukik valaki a Dunába...

De még is csak reám bízták éltett kin-
cseiket leánykáikat, az Isten oltalmába ajánlva
bennünket.

Mig mink bucsuzgattunk, az alatt a mi
kedves modoru, előzőeken állomásfőnökünk
egyenesen a mi számunkra ujdonságot tiszta
waggont kapcsolatott a vonathoz, melybe igen
gyorsan be is pakolództak az én növendékeim
Magam is utánuk mászva elhelyezkedtünk s
örömmel olvastuk az ablakba kifüggesztett szót-
kibérrelve.

Már füttyentett a vonat, mikor az állomás
főnök még egyszer kinyitotta a kocsit ajtaját
és mosolygva kérdezte:

— Tavirajozzak Szolnokra, hogy özson-
nával várják önöket?

Élénk helyeslés harsant fel az én kis
csoportomban, amikor én meghatva figyelmes-
gondoskodás által örömmel kiáltottam:

— Nagyon derek, köszönjük!

Valahol Fegyverneken aztán meg azt is
megkerdezték tőlünk, hogy hideg, vagy meleg
kávét parancsolunk-e?

Hi éget, hideget! ujjongtak a leánykák
és valóban Szolnokon terített asztalal vártak
Budapestre megérkezve kedvünk kissé
elszontyolódott, mert egyenes összekötés
nincs a pályaháztól az Anrássy-utig és így
szitáló esőben mentünk szállásunkra, az állami
tanítónő képezdebe.

Po apas jó kedvünk volt, tréfát üztünk
mindenből. Tetszett szörnyen a szalmazsákból,
szalmapárná és durva pokróczból álló ágy.
Hej! milyen jó is lesz otthon az a jó
puha ágy!

Igy tettek az én leánykáim a száraz bab-
csuszapajzsal, lenesével és az örökös cseresznyés
retessel, melyet cseresznyés pite, sőt diós pite
is váltott fel.

— Milyen jó is lesz otthon az a debre-
czeni szépasszony főzte ebéd!

De most a kiállítás!

A »Pesti Hírlap« egyik tárczájában a
felvonulás eseteleléséhez fűgő tárczairo így ki-
áltott fel:

— Csüt Szecherazade, most én be-
szélek!

A „DEBRECZENI” TÁRCZAJA.

Fel Budapestre!

— A debreczeni diákság útja. —

V.

No én édes pennám! most mutasd meg,
hogy mit tudsz.

A látottak és hallottak tömkelegéből vá-
laszd ki azokat, a melyek a legfontosabbak, a
legszebbek, a leérdekesebbek s a felemlítésre
legméltóbbak. Tömöríts össze mindent s szor-
ítsd dióhéjba mondanivalódat, mert ezzel a
tárczával elfogy a számodra kimért tér.

»Könyvű ezt kívánni« — feleli a pen-
nám — »de hát mit láttál te, kedves kis
gazdam olyat, a melyet ne felső foku jelzővel
kellene feldiszipitened. Hisz az egész idő alatt
egyetleneg alsó foku melléknevet sem hal-
lottam tőled.«

Mit tegyek tehát?

Mégis csak magamnak kell megszabnom
a közölni valók mértékét és sorrendjét.

Fogjunk tehát a rostáláshoz.

Miről ne szóljak ebben a tárczában?

Meg van! Arról, a miről legtöbbet, ta-
lan egy egész nagy könyvet is tudnék írni, ha
a könyvet manapság is írják és nem nyom-
tatnak.

Nem írok semmit a kiállításról.

Legalább ez alkalommal nem.

Majd talán ha benyomásaim biggadnak
s az emlékezés rostáján ki hull belőle a lé-
nyegtelen dolgok értéktelen konkolya s csak a
komoly, nagy dolgok tiszta buzája marad meg

Valóban csak is az ezeregyéjszaka tün-
dérmeséi közelítik meg az a pompát, gazda-
ságot, azt a fényt, a melyek kiállításunknak
minden részében találunk, az ipar hatalmába
kerítette a tudományt, a művészetet az ipart.

Ez leírhatatlan, ezt látni kell, hogy az
ember fogalmát alkothasson magának róla és
akkor sem marad más hátra, mint elmondani
Madáchesal:

»Csak hódolat illet meg, nem bírálat!«

A debreczeni csárdában az asztalokkal
párhuzamosan futó asztaloknál vidám, zajos
diák sereg ült, vidáman roppogtattak az örök-
ös cseresznyés rétest, míg tanáraik közle-
lembe kerültek.

— Honnan jöttök kolléga urak, kérdezem
egy jó magyarországi fiatal tanártól.

— Szalontáról, volt a nyájas válasz.

— Mit végeztek ma már a kiállításból?

— Sokat és aztán felsorolta, hogy meny-
nyi mindent látot.

— Mi templomban voltunk ma reggel,
— kezdtem én is elsorolni dolgaikat.

— Ugy, szólt rövideen, miközben sajátos
mosoly játszott ajkai körül, leánykáknak úgy
is ilik, hogy imával kezdjék a munkát.

— Es önök nem azzal kezdtek? — kér-
deztem én.

— De talán igen, csak hogy időnk rö-
vid, nem értünk a templomba menni.

— De hiszen nem is kérdezi, hogy mely-
lyik templomban voltunk?

— Hat melyikben? szót udvarias mo-
solylyal, de bizony elég közönyös hangon.

— A Kossuth sírjánál.

— Mondám én kissé megnyomva a szót.

— Jaj asszonyom! — riadt fel az én
kollégám — az Isten adja meg ezért a szá-
vart, — bizony elmentünk volna a nélkül,
hogy leröjünk a kegyelet adóját, pedig soha
sem bocsátottam volna meg ezt a mulasztást
magamnak.

E szavak közben szép nagy szemekben
könyök csillogtak.

— Ne roj fel magának nagy büniül,
sem nekem éreynül. Nekem is volt, a k
mondja, hogy még egy iskola sem kereste fel
Kossuthnak a sírját, pedig az ő eszméinek
diadala ez a ragyogó kiállítás...

Most aztán illetékes helyeken utána jár-
tam, hogy minden, bennünket közelebből ér

benne, majd talán akkor, ha t. szerkesztő-
újra helyet adna igénytelen írka-firkáimnak*)
akkor beszámolok a kiállítás-on szerzett ta-
pasztalataimmal is.

Most azonban tisztán csak azoknak a rö-
vid vázolására szoritkozom, a miknek a kial-
lítás területén kívül voltunk lától, hallól, él-
vezől, részesei, vagy éppen eszközlői.

Mint hogy a kiállítási csarnokokat csak 9
órákor nyitják meg s nyolcz óráig még a
kapun sem eresztik be az embert, ennéltozva
a kora reggeli órákat s az uzonnától alko-
nyatig eső időt kellett felhasználnunk a vég-
ből, hogy a város nevezetéseit és a kial-
lítás keretébe szorosan bele nem illesztett
nézni valókat, a körképeket, az »Eccé Homo-
t, »Az arad vértanúk« képet megtekinthessük.

Kezdhe nők mindjárt az »Eccé Homo!«
val. Kezdhettek pedig azért, mert ezt nem
láttuk. Ennek pedig oka a mi közös kasszánk
szegénysége s a Munkácsy képét mutogató
társaság szűkkeblűsége volt. — Egyik vezető
tanárunk ugyanis mindegyik nagy kép pénz-
táránál igen nagy kedvvel és nagy tuda-
dott számunkra kieszközölni, de ennél az egy-
nél 30 krajczárnál nem bírta lejobb eresztetni
a fejenként fizetendő belépti díjat.

Erre pedig a mi kasszánk képtelen volt
Harminez krajczár! Horribilis nagy összeg!
Mégis ha 10, mondjuk 15 krajczár volna, de
harminez piz! Meg kimondani is sok.

Mert ugy tessék a dolgot megérteni, hogy
vezető tanaraink kezéhez meg itthon befizet-

*) Ha megütik a mértéket, szivesen közöljük,
sőt egyenesen kérjük is, hogy a mos anihoz hasonló
modorban vissza papirra a kiállítás-on szerzett ta-
pasztalatait is. Szerk.

dekló látnivalókat, hova fizetés mellett lehe-
tett bejutni, — mi mérsékelt beleptidij lefi-
zetése mellett nézhesük meg,

Ily módon jutottunk el Ós-Budavárba
kétszer. Ott megnéztük a török mecsetet, Bu-
dapest látképet, a bábszínházat, azután lát-
tuk a Feszty magyarok bejövetelet, Kosciuskó
győzelmét, a műcsarnokot, (ez utóbbit az igaz-
gatóság szivességéből.) Kimentünk a Margit-
szigetre és ott pompásan megvacsorálunk. —
Megnéztük a népszínházban az ezer év szin-
művet (földszint támlásszékeket váltottuk), —
voltunk a fővárosi nyári színházban. Budán.
Elmentünk Konstantinápolyba, ott láttuk az
Edison-fele mozgó fényképeket, az üvegfüvét.
Felmentünk a Budai várba, hogy megmutat-
hassam növendékeimnek Budapest igazi látke-
képét, a legszebb fekvésű fővárost egész Euró-
pában, azzal az elcsalással hogy ez
a mi hazánk fővárosa. Aztán megnéztük a
Szt.-György teret (Hunyadi László... Hentzi
szobor.) Majd kegyeletteljesen a remek Mátyás-
templomot és a honvédszobrot.

Ez utóbbinál fura kis je nem volt a
szobor körül levő kertecské munkasaival, kik
ott a füvet vágják, a virággyakat tisztogat-
ták. Ugyanis én magyarázatába kezdtem a
szobor jelentőségének, növendékeim meg illő
figyelemmel és kegyelettel hallgattak a magya-
rázatokra, a mikor tekintetem »A magyar hő-
gyek« ércből készült nagy babékoszorujára
esik, mely mely mellett, a koszorura támasz-
kodva az egyik papszamos viselet pár esz-
maja diszelget. Éa ekkadok a magyarázatban,
a leánykák mosolyognak, ez aztán puszkapor
volt nekem és nem a leggyöngéd-bben rival-
tam rá a kertészlegényre, hogy rögtön eltaka-
ritsák onnan azt a rongyos eszmat, és hogy
ne lassam tovább ezt a kegyeletet kicufoló
holmit, a szobor másik oldalára mentem; de
ott meg kit, rongyokba kötözött batyu, egy
őcska nagykendő és egy saros veszőseprű
diszipitették a talapat felső részét.

Pedig ime amott közeledik tanáraink ve-
zetése alatt egy sereg tanuló ifjúág: reméljük
azonban hogy ekesszólásom eléggé megha-
tította a kertészlegényt és azoknak már nem
zavarta meg semmi az ő hazafias kegyele-
tüket.

Azonban mi is megvigasztalódtunk a
Széchenyi, Deák, Petöfi, és Arany szobrainál,

tünk 1 frt 50 krt a szegy forint ötven kraj-
czárt s ebből kellett kitölteni lovasutnak, vil-
lamosnak, gőzhajónak, lánchidnak, az összes
körképnek, meg egykét kifinek helylyel-
közzel.

A fentebb említett nagy arkedvezmény-
nyel ki is teltt minden, csak az egyetlen
»Eccé Homo!«-t nem láthattuk meg.

De megláttuk helyette Munkácsynak má-
sik remekét, a »Honfoglalást«, a mely az új
ország számára készült s jelenleg a főre-
diháznak a Nemzeti Muzeumban levő ülester-
mében van.

Képzeltetni, mekkora öröm, miúó dia-
dalmas büszkeség dagasztotta keblünket, mikor
ezt a fölséges szép képet, a melynek már anyi
másolatával találkoztunk, színről-színre magunk
előtt láttuk.

Nem értek én ahhoz, hogy ennek a kép-
nek a művészi értékét meg tudjam állapítani,
hanem annyit mondhatok, hogy a szíven alig
fért az ingem alatt, ugy dagadt az örömtől, a
mint ezt a honszerem lángoló színeivel meg-
festett gyönyörű művet szemléltem.

Láttuk a másikat, Feszty Árpád
körképét is.

Hogy a két kép közül melyik a szebb,
— melyik a kiüüőbb, azt kérdezni sem
szabad.

Mindenik remek a maga nemében, de
más a felfogás, a melyből fakad, — más az
eszme, a melyet kifejez és más a cél, mely
mindegyik művésznek lelke előtt lebegett. És
én, bár áhitattal s mondhatlan lelki élvezet-
tel néztem a Feszty képét is, egyes részletei
pedig, főleg remek távlata valósággal elraga-
dott, mégis a Munkácsy képét fenségesebbnek,

a muzeum különböző táraiba és a Munkácsi honfoglalása képeinek szemlélésénél.

Természetesen, hogy gyöngye leánygyermekkel ily nagy távolságokat gyalog nem tehattunk meg, használtuk tehát naponként háromszor, négyszer a földalatti, föld felett vilamos kocsikat, omnibuszokat, gőzhajókat, mara mint a szükség hozta magával.

Kíséretül a huszonhat leányka mellé jött velünk az ev. ref. felsőbb leányiskolai internatusának német bonnejá, az internatus költségén, a leánykák kiszolgálására ugyancsak az internatusi szobaleány közös költségén, míg nekem az ev. ref. felsőbb leányiskolának előjárósága utatványozott utköltiséget a kiállításra.

Előirányzat volt egy-egy leányka részére huszonöt forint, de a kieszközölt kezdeményes menettérti és belépti-jegyek folytán a hét napos távlat (ebből öt nap a fővárosban eltöltve) huszonkét forintba került.

Felkérem tehát azokat a tisztelt szülőket, kik leánykájukért esetleg husz forintot fizettek be, hogy vasárnap (jul. 10.) a még hiányzó két forintot fizessék be, hogy vasárnap (jul. 12.) a még hiányzó két forintot kezembem juttatni sziveskedjenek; hasonlóképpen kérem azokat is, kik huszonöt forintot fizettek be, hogy a fennmaradt három forintot szintén még vasárnap (jul. 12.) vitessék el, mert hétfőn szándékozom elutazni.

Szombaton (jul. 4-én) este volt együtt utoljára a kis utazó csapat a főváros közvasutállomás éttermében, szerény, de jól készített vacsora mellett, vidáman csevegve. Majd ismét külön wagonba elhelyezkedve, szerencsésen megérkeztünk és én épen egészségesen adhattam vissza, a kissé mégis aggó szülőeknek, a reám bízott leánykákat, kiknél, akarom remélni, kelemes emlék marad a mi budapesti kirándulásunk.

Kalocsa Róza.

A városháza építése.

Debreczen, július 11.

Olvastam a D. Ellenőrben a Stahli Géza által a nagy építetű bizottság és városi tanács félrevezetése végett készített jelentést, mely a dolgot a valóságából teljesen kiforgatja és úgy tünteti fel Blau Gyula vállalkozót, mint ocsóbbat, pedig ez nem áll, mert

eszméjét ünnepeylesebbnek és nemesebbnek találom.

De míg Munkácsy is, Fesztyi is a dicső mult verofenyves mezejére viszik lelkünket, gondolatunkat. — addig Thorma János képe, »Az aradi vértanúk kivégeztetése« a közel multnak egyik legsötétebb, legfájdalmasabb, soha el nem felejthető, soha meg nem bocsátható borzalmas jelenetével rázza meg szívünket, lelkünket es sajtol igaz fájdalom könnyűjét szemükből.

Jobb erről nem is beszélni!

De azért ne legyen olyan magyar ember, a ki felmenvén Budapestre, meg nézve ezt fájdalmasan szép, ezt a szomoruan remek műalkotást.

Be más érzés tölté el keblünket a Koszciuszkó körképénél! Az ő ügyök, legalább ez alkalommal diadalra jutott, s elszánt bátorságuk s halált megvető szilaj erejük összetörte a császár legszebb hadosztályát. Ez a kép a diadal, a győzelem koszorújával jutalmazza a hon szabadságáért küzdő hőseket s a balványozott népevért sikereinek glóriájában állítja elének.

Ez is remek kép, meinyek műbecse is óriási, de a mellett valóságos iskolája a hazaszeretnek s a szadadságért való eszményi rajongásnak.

Hála Istennek, hogy ezt is megláthattuk, hogy Thorma képével együtt láthattuk, meg, mert egyik a másikat ugyszólván kiegészíti, Ha Thorma képe nagyon elszomorít, lehangol rá gondolunk Koszciuszkó diadalára; s ha ezt szemlélve, elbizakodnánk ifju erőnkben, tehetségünkben, mérsékelre int a Thorma komoly, ájdalmas alkotása.

tényleg a részletekben vállalkozók ocsóbbak 2700 frttal, hogy azért ezen idegen vállalkozó megfelelőbb a helyettes főmérnök urnak, azt meg tudom érteni, de a debreczeniek is épülhetnek rajta, mert eddig még az állam is azt az eljárást követte, hogy habár a helybeliek drágábbak is voltak a vállalkozásnál, azért azokat előnyben részesítette, s helybelieknek adta ki a vállalatokat, míg most a főmérnök kutyába se veszi őket, mondván, nekem előnyösebb Blau Gyula vállalkozó.

Igy aztán megérjük azt, hogy a város maga igyekszik lakosaitól megvonni a megélhetést és a Blau Gyula által elnyerendő hasznát — mely az által eszközöltetnék ki, hogy a közgyűlés kikerültessek — a feltételek ellenére a téglá ára leszállitassék, az így előálló hiányt, 6—10,000 frtot — községi pótdoban megfizeti a város lakossága.

Ez Debreczen város hatóságát meg nem illető eljárás lenne, s azt hiszem, ez ellen minden lakója a városnak tiltakozással fog élni.

Különben eredmény ez:

Eddig vállalati eredmény	302,967 frt 30. kr.
ki nem adatott munkák ára	22,776 » — »
művezetők díja	9,500 » — »
hivatalos helyiségek bére	15,000 » — »
butorzat	10,000 » — »

összesen: 360,344 frt 20 kr.

Elfelejtette még beszámítani a következőket u. m. a vállalatnál lesz okvetlenül pótmunka melynél a főmérnök már előre is megakarítást helyeztet kiállításban 50,000 frt — kr. a művezetők tisztelet díjánál 4,500 » — » butorzatnál; költözködés

2-szer	10,000 » — »
portál készítésnél	30,000 » — »
min szterileg kívánt munkák	21,000 » — »
tégla- és fáknáli különbözőzetért	8,000 » — »

összesen: 123,500 frt — kr.

vagyis egybevetné a két összeget a városháza építése előlegesén tudva 483,744 frt 20 krba fog kerülni. — A fejéles megismeri.

Azonkívül jön még a boltosoknak esetleges kártérítés, ha árujok át fog ázni.

A közgyűlés által megszavaztatott 81750 frt kölcsön és a pénznek 1895 évi közgyűlés

A kiállítás területén kívül véghezvitt dolgainkból még kettőt, vagy harmat, hadd említem meg.

Az elsőnek akár ezt a címét is mondhatnám: »Budavar bevétele!«

Szombaton délután elhatároztuk, hogy egy kis szemlélet törtünk a fővárosban. Úgy 4 óra tájban már elhagytuk a kiállítás területét s villamos kocsikra kapva, a Podmaniczky-utczai vonaton az Akadémiához vitettük magunkat.

Remek ut volt — mondhatom. Menetközben elhaladtunk az új országház és az igazságügyi palota mellett s az akadémia előtti Rudolf-rakparton állottunk meg. Ott volt alattunk a fejedelmi Duna, rajta száz meg száz gőz- és teher hajó.

Megelőzőr is a M. T. Akadémia remek palotáját néztük meg, majd a Ferencz-József-terén levő Széchenyi és Deák-szobrokat innen lefelé kanyarodva Br. Eötvös József szobrát, majd az u. n. dunaparti corson végig haladva, a Petőfi szobrát a melynek mintája ott van a mi kollégiumunk lépcsőházában, nézegettük meg.

Innen visszafordulva megállottunk a fővárosi vígadó az u. n. Redout teren s részint ebben a gyönyörű épületben, részint, visszafordulva, az előttünk elterülő remek panorámában, a fejedelmi Budában s annak festői környezetében gyönyörködtünk.

Itt hajóra szállván, elmentünk a budai oldalon levő Fazekas térre, ahol az új református templom emelkedik, majdnem szemben az új országházzal.

Az egész uton le nem birtuk venni szemünket az új országházról, a melynél szebb

idejében levő állapota, — tehát összesen 316,250 frt és nem 347,000 frt mint főmérnök állítja. — Ezekből világosan kitűnik, hogy a hiány legkevésbé is 160—170,000 frt lesz, hogy ezen összeget miből fogják fedezni, azt nem tudom.

Félek azonban az előlekből itélve, hogy a városházába — ha felépül — következőképen megterhelve jutunk be.

Az eddig apró cseprő pótdó	10%
szervezési szabályzat folytán e fizetés	
és hivatalok emeléséért	20%
a városháza építése	10%

összesen 40%

községi pótdót fogunk fizetni már a jövő évben, vagyis a kinek most 100 frt adója volt, az fog fizetni 140 frtot.

Italadásnak elég szép, de sokallom, mert tudom, hogy az utóbbi 30% pótdó csakis egy pár uri embernek köszönhető.

Igen ajánlom a város atyáinak figyelmébe e dolgok megszivlelését, mert ilyen következménye van annak, ha a közgyűlést nem látogatják, akkor aztán fizethetik azt, a mit az igen tisztelt városi hatóság a nyakukba hárit.

Jó lesz felébredni az örökös alomból, míg nem késő!

Tóth Béla
építés.

Ujdonságok.

* **Lapunk felelős szerkesztője.**

a ma déli vonattal Budapestre utazott a kiállítás tanulmányozása céljából. — Távolléte alatt a szerkesztésért Kohányi Gyula főmunkatárs a felelős.

* **Isteniszteletek.** Holnap, f. hó 12-én

d. e. az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Mindszenty Imre s. lelkész, az ispotály templomban Mitrovics Gyula lelkész, a Kossuth-utczai templomban Szilágyi Imre s. lelkész. Az ág. ev. templomban, f. hó 12-én d. e. 10 órakor Materny Lajos ág. ev. lelkész tart isteniszteleket.

talán a világon sincsen. — A ki igazán akar gyönyörködni az építészetnek ebben a csodájában, az okvetlenül hajórol nézze meg, mert csak itt tűnnek ki annak remek arányai s bübajos szépségei.

A Fazekas téren kiszállva, legelőbb csak az új református templomot járunk körül. — Ugyanolyan stílus, mint a mi Kossuth-utczai új templomunk, de ennél sokkal czifrább, a mi nem jeenti azt, hogy tehát szebb is.

Innen Buda szűk és meredek utczáin torony irányában vágtunk neki a várnak s feljutván az Albrecht-ut könyökéhez, az u. n. Jezsua-lépcső borzongó érzést keltő sötét boltjai alatt kusztunk föl Budavárba, mint valami ostromló ellenség.

És hova jutottunk?

Eppen a Mátyás templomához, a mögötte elterülő bástya tetejébe.

Itt azt sem tudtuk, hogy a kínálkozó sok látni való közül melyikbe kapjunk.

Végre is a természet győzött a művészet fölött s magával ragadott bennünket az a feleséges látvány, mely lábaink alatt a pesti síkságon elterült.

Alattunk a Duna, melynek három kész és egy épülő hidját egyszerre láthatjuk, benne a főváros gyöngye, a paradicsomnál is szebb Margitsziget. Odább a pesti oldal a maga óriási kiterjedésével, remek középületeivel, füstölő gyártelepeivel. — A látóhatárt a kiállítás csarnokok égbe méredő ekupolái szegik be.

Mellettünk meg a Mátyás templom, ez a sok viszonttag-águnkat látott, maga is sokat szenvedett templom, melyet a nemzeti kegye-

* **Kitüntetés.** A király T h a l y Emilnek, a első szabadalmazott dunagőzhajózási társaság budapesti forgalmi igazgatójának T h a l y Kálmán városunk első kerületének szeretett képviselője testvéröccsének a miniszteri tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

* **Géresi tanszéke.** G é r e s i Kálmán tankerületi főigazgatóvá kinevezett főiskolai tanár tanszékét tudvalevőleg a tiszántuli evang. egyházak közgyűlés kétféle osztotta. Az egyik, a főgymnasiumi magyar irodalom és történelmi tanszékre kihirdetett pályázat határideje tegnap járt le és mint értesülünk, ez állásra a többek között K i s s Lajos, a szegedi áll. főreáliskola, dr. J o ó Imre, a nagykőrösi evang. ref. főgymnasium, H e g y i József a h. nánási evang. ref. gymnasium és L a n y i Lajos a kisújszállási evang. ref. gymnasium tanárai is pályáztak. A pályázati kérvényeket a tanár-választó küldöttség legközelebb veszi tárgyalás alá.

* **A millennium emlékkoronái.** A fővárosban a legutóbbi napokban egy új és nagyon szép divat kapott labra. A hölgyek karkötőiről, az óraláncokról, nyakékekről, pénzestárcákról, nyakkendőkről, eltűntek a régi szokásos formájú apróságok: a szent gyógytaller, a négylevelű lóhere, a szerencsedisznó és turbános szerecsen, s a helyüket a millennium ünnepét jelkepező, igazán izléses, művészi művészi kivitelű millenniumi emlék érem foglalta el. Ezek az emlékek tudvalevőleg az ország ezereves fennállásának emlékére verettek s egy korona nagyságuk. A legszebb emlékpéncz ezek, a melyeket Magyarországban vertek. Pompás művek s gyönyörű, mesés patina van már is rajtuk. Az érem, egyik oldalát a király kitűnő mellképe díszíti a másik oldalán a magyar Géniusz vezeti kantarzáron Árpád vezér lovát, hogy az új honába, az ősök hajdani földjére vigye. Árpád mögött halvány körvonalakban felvuló magyarság látszik. A vidék jó izlésű dolgokban követni szokta a főváros példáját. Ebben az új divatban bizonyára követni fogja.

l-et az ezredév emlékeve fényesen helyreállított.

Belsejét is megnéztük s jól eset meggyőződnünk arról, hogy díszítése, sőt még szentképei is mind magyar jellegűek.

Erről megint eltűntek beszélni virradatig, pedig nagyban sietnem kell.

Csak jelzem tehát, hogy a Mátyás templomtól a vár nyugati bástyájára mentünk át s onnan néztük a Vermezőt, a Svabhegyet, a két csucs Sashegyet, honnan dicső honvédek 1849-ben ostromolták és be is vették a várat. Mig most is ott vannak egyes ódon házak falában az ágyú golyók.

Innen a Diszterre kanyarodva kegyeletessézzel szemléltük meg Zala remekét, a »Szabadságharc« szobrát.

Majd a honvédelmi palota és a várszínház közötti szűk utcán át a Szt. György térre értünk, a hol a nemzeti érzést provokáló Hentzi szobor mellett fájdalmas érzéssel haladtunk el. Utunk célja a királyi palota s a várkert megtekintése volt. A várkerthől még egyszer élveztük a felséges kilátást s mivel már ránk kezdett borulni az est, a lánczhidon át szalásunkra tértünk.

Ezen egész utunk alatt vert bennünket az eső, mely lágy permetszéként harmatozott, de mi fel sem vettük.

Másnap vasárnap volt.

E szent nap délelőjtét a kegyeletnek szenteltük.

Legelőször is Kossuth Lajos sírjához zarándokoltunk el.

Hét óra volt, mire a köztemető kapujához értünk, de a kapu, ünnep lévén, csak nyolczkor nyitják ki. Ott kellett volna egy

* **Ki építi a városházát?** A városi tanács tegnap délután fél 4 órakor tartott ülésében foglalkozott a városháza építésére beadott ajánlatokkal. A tanácskozás este 7 óráig tartott s ennek az az eredménye lett, hogy az építéssel a nagy építési bizottság véleménye alapján szótöbbséggel hozott határozattal B l a u Gyula miskolczi építész biztáknak; n e m f o g a d t á k e l a z o n b a n a nagy építési bizottság azon javaslatát, mely szerint a téglára 14 frtől 12-re szállíttassék le. Így tehát, mivel a Blau ajánlati összege többre rug a téglára árnak fentartásával a közgyűlés által megszavazott összegnél, a városháza építési ügye még is a k ö z g y ű l é s e l e k e r ű l.

* **Ünnepek és mulatságok.** A jövő héttől kezdve hétről-hétre egy-két nagyobb ünnepségre készülnek a kiállításon. Sokféle nagy, pompás látványosságot terveznek, melyek mindegyike bizonyára sok ezer embert fog a fővárosba hozni. Lesznek a többek közt disz-felvonulások, virágkorzók, virágcsaták, kivilágítások 90.000 izzólámpával, nagy katonai taktarodó, 8 katonai zenekarnak együttes hangversenye, művész-este P á i m a y Ilka és K o p á c s y Juliska közreműködésével, monstrehangversenyek és dalelőadások a tavon, még pedig külön hölgy- és férfikarra vendécei éjszakák stb. stb. Minder hétre jut majd egy-két ilyen nagyobb szabású ünnepség úgy, hogy bármikor menjen is a vidéki a fővárosba, mindig jökor érkezik, hogy egy-két ilyen ünnepélyen résztvehessen.

* **A beregmezei emlékekről** majdnem az összes fővárosi és vidéki lapok téves tudósítást hoztak. Így a többek között úgy tüntették fel a dolgot, mintha az egész megyében csak görög katolikusok laktának s csak azok vettek volna részt az ünnepségekben. Holott tudvalevő dolog, hogy Beregvármegyében az evang. reformátusoknak egész egyházmegyéjük van s esperessük jelenleg éppen S ú t ő Kálmán m u n k á c s i evang. ref. lelkész s egyáltalán nem áll az, mintha az evang. felekezet az ünnepségekben nem vett volna részt,

egész óráig ácsorognunk, ha egyik tanárunk érélyes felépésére és sürgető kérésére a temető igazgatója ele nem jutott volna, a ki aztán készségesen kinyitotta előttünk a kaput.

Ott voltunk tehát, az előtt a szent sir előtt, a melyben a magyar nemzet atyjának porrései pihennek.

Szívünket igaz fájdalom szent érzete fogta el s szemünkbe könny tolt.

De nemcsak a »legnagyobb«-nak, többi nagyjainknak sírját is megnéztük. Batthyány és Deák mauzóleumánál hosszasan elidőztünk, sőt az utóbbinak remek belsejét is megmutogatta az a kemény lelkű őr, a ki nem akart bennünket bebocsatani, de velünk együtt haladva, egészen megszédült. Ő is kalvinista volt, és örült, hogy ennyi református fiut láthatott egyszerre együtt.

Innen a kálvintéri református templomba mentünk s buzgó hálát adtunk a magyarok Istenének velünk közölt sok áldásáért és nemzetünk megtartásáért.

Még temérdek volna a mondani valóm, de végeznem kell.

Ti, kedves uti társaim, akikre gondolva vetettem papírra ezeket a töredék-jegyzeteket, egészségetek ki a magatok gondolataival és benyomásaival.

En meg a mit irtam, újra végig éitem s végig élveztem az egész utunkat, örülök, ha ti olvasván soraimat, az enyémhez hasonló öröme gerjednétek.

Irtta a 114-ik deák.

mert hiszen nemcsak az ottani lakosok, hanem maga K i s s Áron püspök is megjelent a munkácsi ünnepélyeken valamint az összes emlékünnepek programjában élénk rész jut az evang. ref. egyháznak is, amelyet az ezután bekövetkezendő ünnepségeken is maga K i s s Áron, a tiszántuli evang. ref. egyházkerület ősz püspöke fog méltóképen képviselni.

* **A kiállítás megtekintésére** rendezendő csoportos felrándulás iránt az érdeklődés mindinkább fokozódik; figyelemztetjük azonban a t. közönséget, hogy a mennyiben a felrándulók száma, a jegyfüzetek kiállítása végett a kiállítás igazgatójának idejekorai bejelentendő, ré zvételetet S z e d l á k József penztárnok úrnál mielőbb, de legkésőbbben e hó 16-ig jelentsek be. — Azok, kik a nyújtott kedvezményeket két napig óhajják igénybe venni, 7 frt 30 krt, azok pedig, kik ezen kedvezményeket négy napig óhajják igénybe venni, 9 frt 30 krt fizetnek. — Ezen összegért minden résztvevő kap egy 14 napra érvényes III-ad osztályu menetertti jegyet, mindennap ebédet a debreczeni csárdában, mindennapra egy bemeneti jegyet a kiállítás területére és fentartózkodás idejére lakást. Felhívja ennél fogva a rendező bizottság a közönséget, miszerint a nevezett penztárnoknál részveletet mielőbb bejelenteni sziveskedjék.

* **Kinevezés.** A debreczeni főügyészség vezetője B a a n Istvánt a nyiregházai törvénytörvényi fogházhoz valóságos fogházmeisterré nevezte ki.

* **Millenniumi népünnepély a Nagyerdőn.** A július 16-ára tervezett népünnepély rendező bizottsága ma, szombaton este hét órakor tartja meg első ülését, melyen tervbe vett program végleges megállapítást nyer s további előkészületekben teszik meg a szükséges intézkedéseket. A népünnepély főbb pontjai ügyében már eljárak a bizottság tagjai s annyit jó előre is jelezhetünk, hogy az esti hangverseny és színi előadás gazdag, érdekes és felette vonzó része lesz az ünnepélynek. Az előadást megelőzőleg L e i d e n f r o s t Armin rendez nagyobb szabású tűzijátékot. Tűzijátékkal állítja össze a Niagara zuhatagot, egy óriási szökőkútát, melynek tűzszikrai közül szebbnél-szebb esilagok repülnek magasba. Érdekes képet nyújt majd a népünnepély egyik mulatóhelyének Eldorádónak és a vidgató előtti ternek a megvilágítása. Csak különféle színű és nagyságu lampionokból ezer darabot rendelt meg a a rendező bizottság. Maga Eldorádó egy, igen kedves szórakozási hely lesz. Mindenféle sátorával, orfeuma, dioramája és erőművész társulatával bizonyára kellemes időtöltést biztosít a népünnepélyen megjelenőknek. — A rendező bizottság különös gondot fordít arra hogy a szülőik kíséretében megjelenő gyermekek is pompás szórakoztatást találjanak ott. Lesz hinta, libikóka, a levegőben pedig játékszerek, különféle édes-ségek csüngenek majd át. Felmaszni Eldorádó kincseert sem szabad, de a ki birtokába akarja érteni, ugorjon fel érte. Természetes, hogy a játéktárgyak és édes-ségek úgy is csak olyan magasban lesz-eek elhelyezve, hogy egy ügyesebb ugró egész halmozatát ugrálhassa le a kecségtető apróságoknak. A felette érdekesnek ígérkező népünnepély gazdag és mulattató dolgokban is páratlan műsort ma esti ülésében állapítja meg a rendező bizottság.

* **Gutenberg-ünnepély.** Holnap tehát elérkezik a várva várt nap, a melyen a debreczeni nyomdászok önképzőköré által rendezett nagy sikerűnek ígérkező Gutenberg-ünnepély lezajlik. Az érdekes programból eláruljuk a következőket: az elnöki megnyitó beszédet S o m o s Árpád tartja, K e l e m e n Erzsike cimbalmon játszik, N e m e t h János a Tiszay-szintársulatának kitűnő tenoristája a »P a r a s z t b e c s ű l e t b ű l és a »B a j a z z ó k«-ból énekel remek részleteket. »Gutenberg emlékezete« című al-

kalmi kéltéményt, melyet egyik hírlapíró kollegánk irt, egy nyomdász szavalja el. O t r o k o c s i Végh Vilma k. a. szaval és K u r u c z Béla által irt humoreszket, mely a nyomdász életből van merítve — D ó z s a György olvassa fel. A legutolsó száma az ünnepély fénypontja, a debreczeni hírlapírók által előadandó műkedvelői előadás. Mint már többször megirtuk, Herczeg Ferencznek a »Három testőr« cz. bohózatának II. felvonása kerül színre, melyben a női szerepeket O t r o k o c s i Végh Vilma k. a. és P ü s p ö k y Rózsi k. a. játsszák, a többi szerepeket pedig a helybeli lapok belső dolgozó társainak kezében vannak. A 8 pontból álló műsor tehát a legérdekesebb és változatosabb számokból van összeállítva. Az ünnepély után társas vacsora, majd tánc következik.

*** A kereskedő ifjak jubilaris dalestélye.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre, mint már többször megirtuk, fennállásának 10-ik évfordulója alkalmából f. hó 18-án a nagyerdői »Vigadó«-ban táncszal egybekötött jubilaris dalestélyt rendez, melyre meghívók most küldetnek szét. — A multság, mely rendkívül sikerültnek ígérkezik, programja a következő: 1. »Elnöki megnyitó«, S e s z t i n a Jenő ur a kereskedő ifjak önképző egyesületének elnöke által. 2. »Hymnus«, előadja az egyesületi dalkör. 3. »A dalkör tíz éves története«, irta és felolvassa W i n k l e r Márton egyesületi titkár ur. 4. »Balatoni dalok Gáll Ferencztől előadja a debreczeni dalcigylet. 5. »Alkalmi óda«, irta és szavalja B e n d e k János nr. 6. »Országos bordale«, Thern Károlytól előadja a debreczeni dalegylet. 7. »Népdalok« czimbalmon előadja B o r n y a s z Violačka, 8. »Bucsu« Rieger Györgyötől, előadja az egyesületi dalkör. Belépti díj személyenként 1 frt, Családjegy 3 személyre 2 frt. P á r t o l ó tagok szabad jegyeiket használhatják. Kezdeteste este fél 8 órkor. A helyi vasút éjjel 2 órkor a vendégek rendelkezésére áll.

*** Okiratok érvényessége a külföldön.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesítette, a debreczeni ker. és ipar kamarát, hogy a s o p h i a i diplomatiái ügynökség jelentése szerint jövőre B u l g á r i a b a n a nyilvános árlejtések alkalmával felmutatandó szalutókepesseget igazoló bizonyítványok kiállításuk aapját követő, csupán három havi időtartamra érvényesek.

*** Inasok és segédek munkáinak kiállítása.** E hónap 15-én nagyérdékű kiállítást nyit meg D á n i e l Ernő kereskedelmi miniszter. A mester-inasok, segédek és munkások kiállítása ez, amelyen a saját készítményeiket mutatják be. Azoknak a kiállítása lesz ez, akiknek ügyessége és izlése szorgalma és találékony-sága záloga a magyar ipar méltán várható felvirágzásának, s tanúsága az utolsó tíz esztendő nagy haladásának. A bejelentett tárgyak már nagy részét ott vannak a kiállításon, s már hozzáfogtak a rendezéshez és a katalógus elkészítéséhez is. Már is látnivaló, hogy a legérdekesebb kiállítások egyike lesz ez, telve meglegően szép, izléses díszítéssel, a házi szükségletre való pompásan dolgozott cikkekkel, a melyek csaknem kivétel nélkül a magyar iparos meglepő ügyességéről, elmésségéről és találékony-ságáról s emellett jó izléséről tesznek tanubizonyosságot, A kiállítás egy teljes hónapig marad nyitva, a mit különösen a vidéki kamaráknak és iparhatóságoknak azzal ajánlunk figyelmükbe, hogy nagyon kívánatos volna a legtöbb helyen ugys tervezett tömeges iparos felrándulásokat, legfőképpen a segédek és tanulók felrándulását arra az időre kitűzni, a mikor ez a reájuk oly fontos kiállítás nyitva lesz.

A kiázott gége. Érdekes eset történt tegnap este, a melyhez hasonlót igen ritkán olvashat közönségünk. — A rendőr őrzője a nagyuj-utca elején a kövezeten végig terülve egy embert talált. Költögetni kezdtek, de az atyafi nem akart tudomást venni a rendőrök

mézes-mázos szavairól és oldalba lökéseiről, mert teljesen az alkohol hatalma alatt állott. Végre a rendőrök megunták a dolgot, targonczára tették az elázott embert s indultak a városháza felé; de mivel a fogat nem valami kényelmes volt, E l e k Sándor uram kezdett ébredezni, azt hívé, hogy otthon a puha ágynban van, meg akart fordulni s így ismét az utca köveze ére zuhant. E közben egy elég erős esőzrenés volt hallható, mit azonban a rendőrök figyelmen kívül hagytak, s nagy nehezen beszállították a részegét a hajdu káplár szobájába. Itt vették észre, hogy a mi az uton csörrént, az nem volt egyéb, mint az atyafi mügégeje. Elindultak tehát annak keresésére s nem sokára megtalálva, nagy diadalal hozták vissza, s a hajdu káplár és egy rendőr nagy szakértelemmel kezdték beillesztgetni helyére, de nem sikerült, mert a pacziest a megfuladás fenyegette. A műtök fel is hagytak az operációval, s a pálinkától kiázott gégét az elő hívott U j h á z i Károly orvos tette helyre. Miután a pörül járt atyafit beszállították a kózkórházba.

*** A debreczeni torna-egylet** torna csarnokának berendezését Gráner Pál budapesti tornaszer készítő tegnap befejezte. A tornaszereket még ugyan az nap Dr. Kenézy Gyula egyleti elnök, Dr. Nagy Kálmán egyleti titkár, Dr. Márton Kálmán egyleti pénztáros és Tóth Mihály egyleti művezető Gránertől át is vették, a mikor is a kiküldött bizottság teljes megelégedését fejezte ki nevezett tornaszer készítőnek. Nem áll tehát most már semmi akadály útjában annak, hogy a torna-egylet működését új torna termében megkezdhesse s már szombaton a torna óra az új tornacsarnokban fog a szokott művezető által megtartatni. A tornaszat íánt érdeklődők, általában a közönség figyelmét felhívjuk a valóban ügyesen és csinosan berendezett tornacsarnok megtekintésére, a mely minden nap délelőtt 10 órától 11 óráig, délután 5 órától 7 óráig nyitva áll, a hol az egylethe belépti akarók az aláírási ívnek is aláírhatnak. Azt hisszük, hogy most már igen sokan lesznek azok, kik egyleti tagokul beiratkoznak, — módjukban állván ily tornaszerek mellett a ornaszat különböző neműt gyakorolni.

*** Ács-ifjak dalestélye.** A debreczeni ács-ifjuság kebelében alakult dalkör 1896. évi július hó 25-én, szombaton a nagyerdői »Dobos« vigadó termében Boros Lajos karnagy vezetése mellett dalestélyt rendez. Ennek műsorozata a következő: 1. Megnyitó beszéd a dalkör elnökétől. 2. Szózat, előadja az egyleti dalkör. 3. Népdalegyveleg, férfi négyesre irta B. L., előadja az egyleti dalkör, melynek befejezése után virradtig tartó tánc következik. Belépti díj személyenként 70 kr. Felülfizetés a dalkör-alap javára közöccettel fogadtatik. A zenét Veres Tóni jóbiru zenekara szorgaltatja. Kezdeteste pont 8 órkor. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. Alapító és pártoló ívek a pengárnaál kitéve lesznek.

x Szülőknek! Egy nyugdíjazott tanító egy elemi iskolát látogató, jó családból való gyermeket, kit szülei nemet szóra készűnek Szepességre hozni a növendékeket, szerény feltételek mellett vallás különbség nélkül egész ellátásban részesítené. Esetleg zongora oktatást is adhat. A tisztelt szülők szives megkeresésére bővebb fölvilágosítással szolgálok Teljes tisztelettel K é l e r Lajos.

x Egy IV. gimnáziumot végzett jó családból való fiu gyakorolul felvételk Pongrácz Géza fiók üzletébe (előbb ifj. Gyürky Sándor) Főtér, Tamássy ház.

Táviratok.

Debreczen és Fiume.

Budapest, jul. 11. (A »Debr.« ered. táv.)

A d-rék fiumei polgárság nem feledkezett meg arról a lelkes fogaditásraól és rokonszenves testvéri szeretettől buzgó vendéglátásraól, a melyben két év előtt küldöttet D e b r e c z e n szabad kir. városa részesítette. —

Tegnap, ennek az emlékezetes látogatásnak évfordulóján i g e n s o k f i u m e i h á z o n n e m z e t i s z i n ű l o b o g ó l e n g e t t s az egész város lelkes hangulatban gondolt a debreczei testvérekre.

Többek között M a s t r o - G i a c o m o Fortunato, fiumei lakos, az Adria m. kir. tengerhajózási részv. társulat főhivatalnok, a ki szinten tagja volt a fiumei küldöttségnek, melynek tagjait Debreczen sz. kir. városa ketévvvelezelőttoyszives vendéglátásban részesítette, **házára Debreczen színeivel ékeskedő hatalmas lobogót tüzött ki**, amelynek két oldalán egy magyar nemzeti színű és egy fiumei zászó lengett.

Alig tüzte ki a lobogókat, a városi z e n e k a r éppen a ház alatt vonult el testületileg, hogy napi próbáját megtartsa.

A mint a d e b r e c z e n i z á s z l ó t a zenekar tagjai meglátták, **rázendítették a Rákóczy-indulót** s mezállottak a ház előtt, a hol a Rákóczy után még néhány jó m a g y a r n ó t á t játszottak el.

Csakhamar nagy néptömeg gyűlt össze a ház körül a d e b r e c z e n i z á s z l ó a l a t t s az egész tömeg zajosán éljenzett s lelkesedése nem ismert határt.

A zenekarjátéka után M a s t r o - G i a c o m o felhívta annak tagjait a lakására és m e g v e n d é g e l t e a d e r é k z e n é s z e k e t.

A lakoma a késő delutánig eltartott s folyama alatt számtalan hazafias felköszöntőt mondtak, a melyekben felváltva éltették a királyt, a hazát, Fiumét, D e b r e c z e n városát, a testvériséget és egyetertést.

Ügyvédek kongresszusa.

Budapest, július 11. (A »Debreczen« ered. táv.) A millenium évében minden országos egylet és testület tart kongresszust. Az ügyvédek kara is szeptember hó 18-án és 19-én nagy ü n n e p s é g e k r e készűl, — dösítónk táviratozza akkorra tüntes ki az országos ügyvéd kongresszus határidejét. — A program már most teljesen elkészűlt s annak pontjai közé igen sok és nagy fontosságú ügyek vannak felvéve a melyek a kongresszuson megvitatás tárgyát kepezendik.

Az önálló vámterület.

— Schwarz Antal előadói véleménye az 1896. évi kereskedelmi kongresszus napirendjének IV-ik kérdésére nézve. —

(Folytatás)

De leginkább szól állításom mellett azon tény, hogy az ipar feladata lévén a föld termékeit, az állati nyersanyagokat, a bányák nyers anyagait feldolgozni s a természet szunynyado erőit felhasználni: ez által növekedik a kereslet mindennemű őstermékek után, mi által ezek ára s így a földjáradék, a föld értéke, de a munkabérek is emelkednek. Hol pedig az ipari versengés által buzditva a földművelés intenzívebbé válik, hol az ipar lendülete következtében a tudományok gyarapodnak, hol a kereset forrása meghatványozódik és hol a föld járadéka és a munkabér emelkedik: ott szaporodik a népesség, ott a vagyonosodás is, a fogyasztás és a befogadási képeség is növekszik s így tehát — quod erat demon-strandum — a kereskedelem részére is nagyobb, hálásabb tér nyílik. Jogosan állitható fel tehát a thesis, hogy míg a kereskedelem ipart fejleszteni nem képes, addig az ipar igenis életet és erőt adhat a kereskede-

— Messze vagyok, hanem azért ismerlek, hangod ismeretlen, rekedt vagy az ordít stól, hanem azért ismerlek én és meg is csókollak mindjárt, majd meglátod.

— Ah, én nem ismerlek; de jer le, ismerkedjünk meg egymással; most különösen forró kebled lehet.

— Igaz! kiáltott vissza az urnó; s hogy megmutassam, leküldöm hozzád keblem tüzeit. Ezzel neki fordítá rövid duplapuskája esővét.

— Nesze a csók!
Egyet dördült a csó és abban a pillanatban a szerzsán vezér ordítva bukott föl. Talán akkor is Malvine csókjára gondolt, melyet már nem fog élvezni.

Egyszerre négy-öt puskacsó ropogott az ablak felé, a golyók a szép nő feje körül süvöltöttek el; de egy sem találta.

Azok, kik vezérik elestét észrevették, oda ugráltak, félre huzolták őt, aztán folytatták a küzdelmet. Valamelyik hadnagy a vezér helyére állott s intézte tovább az ostromot.

Ida elhagyta az ablakot, kirohant az udvarra s parancsolá, hogy hozzanak elő vasbográcsokat.

A parancsot teljesítették. Valaki fusson föl létrán a tetőig s töltsd meg a bográcsokat égő parázzsal.

A védők iszonyu kacagása fogadta az ötletet. A bográcsok megteltek parázzsal, föl vitték azokat a bástya emeletébe s oman szórták le az ostromlókra.

Pokoli vészordítás követte a tüzesőt, mi szörnyű sebeket osztott az ostromlók között.

Ismét egy új tűzszállítmány... a szép furia maga szórja fejükre a harez tüzkeresztelejét.

A fegyverek ropognak feléje... mit sem használ. — Ezt az asszonyt nem fogja a fegyver.

Kétségbeesett dühvel fekszenek neki a kapunak s a puská ropogások közt egyszerre valami iszonyu recsegés hallatszik, mit tompa zuhanás és az ostromlók diadalordítása követ.

A kapu be van zúzva!
Csak a torlasz áll még.

Az ablakokat minden védő elhagyja s mindenki csapatához siet.

Most kezdődik az élet-halál harez.

Mikor a kapu bezuhant, egy szerzsán neki iramodott az épület balsarkának, ott a szegletnél befordult s a falhoz simulva haladt tovább a nyugoti oldalon a kert felé.

Ott a kertfal elején lappangott Ottó egyik beavatott tisztje két emberével, kiknek egyike hosszú, erős létrát tartott a földre fektetve. Távolabb egy hintó sötét alakja látszott.

— Jöhettek! szólt suttogva az odaérkező alszerzsán. A kaput betörték, minden védő a kapuban harezol most, az ablakokban senki sem örködik.

Szép esendesen a szegletig jöttek, ott neki támaszták a létrát a félbástya észak felé eső oldalablakának.

... Beria szobájában reszketve simultak egymáshoz a szolganők; de a két urnó nem reszketett. Berta fásultan bámult maga elé, míg az öreg Mártonfyné tépést szaglatott. — Neki még a halál vészidején is munkálkodni kellett, foglalkozás nélkül nem tudott egy perczig sem élni. Asztalán azonban egy töltött kétesövű pisztoly hevert, mi arra mutatott, hogy az öreg aszszonyságnak most igen komoty gondolatai vannak.

Ebben a perczben nagyot esőrront az ablak, az ablakkeretek zörögve, recsegve hullottak be a szobába. Mártonfyné ijedt sikoltással tekintett föl. Egy vad torzonborz szerzsán arca vigyorgott az ablakhézagból feléje.

A nőesolédék egy pillanat alatt szétfutottak s a szomszéd szobákban kerestek buvó helyet.

Mártonfyné kétségbeesett dühvel kapta föl pisztolyát és rálőtt a rablóra. Ez ordítva bukott le az ablakpárkányzatról.

Néhány percznyi szünet állott be, mialatt Mártonfyné segítségért kiáltott. Ah, ki hallotta volna ezt most az élethalál-küzdelemben?

— Berta, jer, mondá Mártonfyné, vonul-

junk a salonba; inkább ott a küzdőkhoz közel, mint itt, hol e vadak elevenen rabolhatnak el. Csak egy lövésem van, s nem tudok tölteni.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

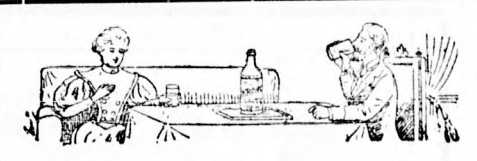
* **Lapunk t. munkatársait,** barátait és olvasóit tisztelettel felkérjük, hogy a lap számára leendő mindennemű küldeményeiket f. szerkesztőnk távolléte alatt ne az ő nevére, hanem egyenesen a **Debreczeni szerkesztőségébe,** (Főter, a főpostával szemben) sziveskedjenek küldeni.

Dr. Nagy Zsigmond
távolitében a szerkesz. esert felelős:
Kohányi Gyula.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, ugy ezen víz, valamint egyéb ásvány vizek használata után: a

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudenic (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőségére szolgál, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. (Losehner udvari tanácsos monográfiája, Giesshübler csempéiről.)

Krondorfi savanyuviz.
Stefania trónörökösné forrás
Kitünő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.
Főraktár: Csanak Józsefnél. Kapható még: Geréby F., Rickl Z., Szabó Zs. Félégyházi János- és Szep. J. uraknál.

PÉTER PÁL

vendéglősnél
jelenleg Sas-utca 18. sz. Vilmos-ház,
villás reggeli különlegességek,
kizárólag **Dréher-féle**
KORONA-SÖR.

Társas ebédek és vacsorák

minden igénynek megfelelőleg előnyösen vállaltatnak el.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
Főpiacz, a főpostával szemben,
mindenféle

ügyvédi, bírósági és végrehajtói

nyomtatványok

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Árverési jegyzőkönyv	70 kr.
100 „ 200 pld Árverési hirdetmény	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	70 „
100 „ 400 „ Kézbetési iv	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Értesítvény haszonbérletről	70 „
100 „ 200 „ Értesítvény	70 „

stb., stb., stb.

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Leszállított árak!

Az idény előrehaladottsága folytán

Cretonok	mtr. ára 16 kr.
Batistok	31 „
Gyapju delainek	39 „
Atlas satinok	40 „

Gyapju női divat-kelmék
hozzá illő díszekkel
NAPERNYŐK FÉLÁRON.

BOROS TESTVÉREK

női divatáru házában
Debreczen, Kossuth utca 3. szám.

A már is közkedveltségnek örvendő városunk legolcsobb gyógy- és borvize

STOJKAI

természetes ásványviz.
FŐRAKTÁRA:

Bornyász és Társánál.

Iroda: Sas-utca 18. Vilmos-ház.

Ugyanott ládánként is

2 frt 40 krért
(40 üveggel) házhoz szállítva kapható.
Üres üvegek felszámolt árban visszavétnetnek.

Bizományi raktárak:

Csanak József,	Koncsek Géza,
Leidenfrost Ármn,	Geréby Fülöp,
Rickl József Zelmos,	Király János,
Félegyhazy János,	Tóth Kálmán

urak kereskedésében, és első rendü vendéglőkben.

ELSŐ DEBRECZENI paplan-gyár

Debreczen, Széchényi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Eladó tanyaföld.

Az Elepen, a Kadareai csárda közelében egy

3 nyilas tanyaföld

a rajta levő gazdasági épülettel

eladó.

Értekezhetni Kossuth-Szé-
utca 2169. sz. a, a tulajdonossal.

Új építőmester.

Van szerencsém a n. é. közönség-
gel tudatni, hogy tanulmányaim elvég-
zése után helyben **kis-csapó-utca
373. sz. a.** mint **építőmester** mű-
ködésemet megkezdem.

Pontos és mérsékelt árszámítás
igérete mellett kérem a szíves pártfogást.

Tisztelettel

Cseh Ferencz,
építőmester.

Kis-csapó-utca 373.

Egy tényállás.

Állakban elismertelik, hogy a
mai nívóilag a **Pompadour-pasta**
mindennapi használatának közzér-
heti ama gőnyörű borszint és
ama halvány és aristokratikus arcz-
üdesége, mely a valódi szépség
ismertető jeleit képezik. Egy min-
denkori tiszta, soha fel nem pat-
tozott vagy felszaggatott bór-
arcz és kez szabad barazdától,
hólyagoktól, fagy és melegségi foltoktól, mind
ezen előnyök eredményezettnek, ha a toilletthez a
valódi **Pompadour-pastát**, a **Poudre-Pompadour**
és a **Rix-szappant** használjuk. — Ezen orvosi
illatszer-ezt igen gyakran magok az orvosok által
is ajánlják.

Hogy az utánzásoktól megóvassunk, győződjünk
meg, hogy minden vegesen a **Rix, Wien II.**
Praterstrasse 16. Rix-Hof a írás fel van kitéve

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbá-
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köz-
vényél, csuszál, tagszaggatásnál és meghúléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-
ban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gya-
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos
szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és
1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszer-
tárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógy-
szeresnél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű
utántzat van forgalomban. **Ki nem akar
megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony” vedjegy nélkül mint nem valódit
utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók,
Eudeltstadt (Thuringia).

SZOLLÓSI GYÖRGY

ékszerész

Debreczenben, Főpiacz, a városházzal szemben.

Ajánlja dusan berendezett

arany, ezüst, ékszer és órarakatárát.

Különösen:

Remek } **Brillant boutonok** 50 frtól 600 frtig és feljebb.
tüzü } „ **Solitor gyűrűk** a legolcsóbb ártól 200 frtig.

Mindennemű művészi kivitelű

ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájci gyártmányu **finom** szerkezetű férfi es női **ÓRAK** 1 évi jót-
állás mellett.

Mindennemű ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint,
ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítások és vésések a
legolcsóbb árszámítás mellett eszközöltetnek.

Szolid szolgálat jótállás mellett.

Szolid szolgálat jótállás mellett.

200 000 kg. budapesti raktáron.

POLDIKOHÓ

TÉGELY ACZÉL-GYÁR.

Ajánlja: keménység, szívósság és minőség egyenletessége dolgában a legjobb
stájer és angol gyártmányokat felülmúló

tégely aczélját

(szerszámacél) mindennemű szerszámok és műszerekre.

Különlegességek: Legkeményebb esztergakések, marókorongok, mágnesek,
dróthuzó vasak. Kész **vasuti-, hord- és tekeresrugó.** Kovácsolt **gépalaktré-
szek** bármely nagyságban **Mindennemű eres. aczélók. Kőfúróaczélók.**

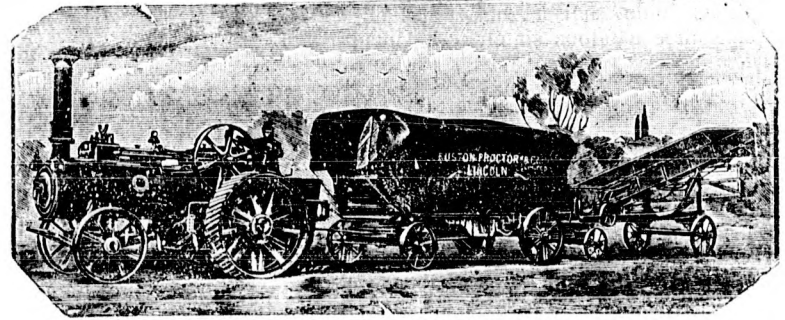
Központi iroda: **BECS. I. Krugerstrasse 18.**

Fiók-iroda: **Lipscse, Sheffield, Milano, Prága, Zürich és Moszkva.**

Iroda és dusan felszerelt raktár: **BUDAPEST, GYÁR-UTCZA 20. sz.**

200 000 kg. budapesti raktáron.

390 arany és ezüstérem és díszoklevellel kitéve!

Ruston, Proctor & Co. Ltd.

lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél,
BUDAPESTEN

kaphatók a legkitűnőbb utólérhetlen szerkezetű angol
g zmozgonyok és gőzcseplők

és csakis itt kaphatók a világhírű szabadalmazott
EXCENTER GŐZCSEPLŐGÉPEK

könyöktengelyek nélkül kettős tisztító szerkezettel, állítható osztályozó hengerrel. Ez idő szerint
ezek a világ legjobb gőzcseplői. Kívánatra azonban szállíthatunk könyöktengelyes gőzcseplőket is

COMPOUND GŐZGÉPEK

Ugyanitt rendelhetők meg a világhírű **magánjáró gőzcseplőgépek.**

A jövő gépe.

Nagy választék **szalmakazalozók, járgányos cseplőgépek, borprések, szőlőzúzó-
gépek, szénagyűjtők, vetőgépek, tisztító rosták, kukoriczamorzsolók, szecska-
vágók, aratók és fűkaszalók, konkolyozók** valamint minden gazdasági gépek s
eszközökben és malomberendezésekben.

Arjegyzékkel és mindennemű szakbavágó felvilágosítással és tanácsal készséggel
díjmentesen szolgálunk.

Levelek czimzendők: **RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.** vezérképviselősege
Budapest, V. Lipót-kört 32. szám.

390 arany- és ezüstérem és díszoklevellel kitéve!

Eladatik évente több mint 950 gőzcseplőkeszlet.

A gyár alapított 1840-ben. Állandoan 2500 munkas. foglalkoztat